

Авва АМОН

Посланица четврта

**о искушењима која се догађају
онима који напредују по Богу и
доносе им корист, а такође о томе
да без искушења душа не може ни
да напредује ни да усходи ка Богу**

1. Знам да је ваше срце узнемирено зато што сте пали у искушење, али подносећи га храбро, пронаћи ћете радост. Јер ако вас нападне искушење, отворено или у тајности, не можете поћи напред (у своме духовном напредовању) преко мере (коју сте достигли). Уосталом, сви светитељи, када су молили (Бога) да се њихова вера повећа, нашли би се у искушењима. Ако неко добије благослов од Бога, одмах би уз то добио и искушење од непријатеља који су желели да човека лише благослова којим га је благословио Бог. Демони знају да душа која је добила благослов напредује, и зато јој се тајно или јавно супротстављају. Јер када је Јаков добио благослов од оца (свога), одмах му се догодило искушење од стране Исави (Пост. 27); ђаво, желећи да уништи овај благослов, подстакао је срце његово против Јакова, али није мога да савлада праведника, будући да је написано: *Неће остати жезло безбожничко над делом праведничким* (Пс. 125, 3). Стога Јаков није изгубио добијени благослов, него га је сваким даном умножавао. Трудите

се и ви да будете снажнији од искушења, пошто они који су добили благослов треба (храбро) да подносе и искушења. И ја, отац ваш, претрпео сам велика искушења, тајна и јавна, потчињавајући се вољи Божијој; чеко сам, молио (Бога), и Он ме је спасао.

2. Будући да вас је, љубљени, стигао благослов Господњи, за њим су уследила и искушења. Трпите док их не савладате, јер када их савладате, биће то велики успех, умножиће се све добродетељи ваше, и биће вам с неба дарована велика радост, о којој нисте ни слутили. Средства помоћу којих можете одолети искушењу јесу тежња да се савлада сопствена лењост, постојана молитва Богу и благодарење Њему од свег срца, као и дуготрпљење у свему – тада ће вас искушења напустити.

Авраам, Јаков, Јов и многи други (праведници такође) су бивали подвргнути искушењима, али су показали да су верни. Зато је и написано: *Многе невоље има праведник, али га од свих избавља*

Господ (Пс. 34, 20). И (Апостол) Јаков вели: Злопати ли ко међу вама? Нека се моли Богу (Јак.5, 13). Зар не видите како су сви свети, затекавши се у искушењима, призивали Бога?

3. *Опет је написано: Веран је Бог, Који вас неће пустити да се искушавате већма него што можете (1. Кор. 10, 13). Дакле, Бог вам помаже због праведности вашег срца, јер да вас не воли, не би вам дао искушења. Уосталом, написано је: Јер кога љуби Господ, онога кажњава, и бије сваког сина који му је мио (ПрС. 13, 12). Стога се само на верне ставља (неки) вид искушења, док су неопробани – незаконито рођени (синови Божији); они носе (монашко) одело, али се значења његовог одричу. Јер Антоније нам је говорио: „Нико неиспитан не може да уђе у Царство Божије”³²). И Апостол Петар каже: У њему се радујте, иако сте сада мало, ако треба, ожалозићени различитим искушењима, да се вредност ваше вере, драгоценија од злата пропадљивога, но огњем*

испитиваногa, нађе на хвалу и част и славу, када се јави Исус Христос (1. Пет. 1, 6–7). За дрвеће такође кажу, да оно које је (стално) изложено ветру, корењем улази дубље у земљу, (али наставља) да расте – тако непоколебиво напор (искушења) подносе и праведници. У овоме и у другим сличним (стварима) слушајте учитеље наше, како бисте напредовали.

4. Знајте да у почетку Дух (Свети) праведницима дарује, видећи да су им срца чиста, радост за духовно делање. А када се дарују ова радост и сладост, тада Дух одлази и оставља их, и то је обележје Његово. Он то чини са сваком душом која трага за Богом, у почетку (духовног напредовања). А одлази и оставља људе да би сазнао да ли они заиста траже Бога или не. Неки, када (Дух) одлази од њих, постају троми и остају непокретни под бременом; они не моле Бога да им скине то бремене и да их опет посете радост и сладост које су већ окусили, него се, по сопственој лењости и својеглавости, одстрањују од сладости Божије³³).

Зато постају телесни, и само носе монашко одело, а значења (монашког служења) се одричу. Такви (монаси) су слепи у животу своме и не познају дело Божије.

5. Но, ако се (монаси) – осећајући необичан терет и сећајући се претходне радости – буду са сузама молили Богу и подвизавали у посту, добри Бог ће им, видећи да они моле (Њега) од срца и у истини, одричући се свих жеља својих, даровати радост већу од прве (радости), и добро ће их утврдити (у вери). Ово знамење Бог твори са сваком душом која Га тражи.

6. Дакле, када се душа узноси из ада, онда, колико год она следила Дух Божији, толико је (непријатељ), користећи се (разним) околностима, подвргава искушењима. (Успешно) одолевајући овим искушењима, она постаје прозорљива, а задобија и друго шта пријатно. Када је Илија требало да буде узнесен (на небеса), он је, дошави до првог неба, био одушевљен његовом светлошћу; дошавши до другога,

још се више задивио и рекао је: „Ја видим да је светлост првога неба – мрак (у поређењу са светлошћу другог неба)”; и тако редом, на сваком небу. Зато душа (људи) савршених постојано успева и напредује, све дотле док не узађе на небо небеса .

7. Ово вам пишем, љубљени, како бисте се утврдили и схватили да се вернима искушења не догађају ради казне, него ради (духовне) користи. И само ако трпељиво подноси искушења, душа може да узиђе до Онога Који ју је створио.

8. Ако желите да примите Божанско надахнуће, прихватите се телесног напора и напора срца , а своје мисли и ноћу и дању усмеравајте ка небу, молећи из свег срца огањ Духа ⁴¹⁾ – и он ће вам бити дарован.

9. Гледајте да помисли сумње не уђу у ваше срце, наговарајући вас: „Ко то може да прими (тј. тај Дух)?” Не дозволите овим помислима да овладају вама, него се молите (Богу) у истини, и – добићете. И ја, отац ваш, молим

(Бога) да ви добијете овога (Духа). Јер онај ко негује тај Дух – он ће га и добити ⁴³). Сведочим пред вама да тај Дух обитава у онима који су истинољубиви, те стога дозивајте Бога у истинољубивости срца. А када га задобијете, Он ће вам открити небеске тајне. Јер оно открива много тога што ја не могу да словима оставим на хартији. Тада ћете се ослободити сваког (злог) страха, и небеска радост ће вас обухватити тако, као да сте већ пренесени у Царство (Небеско), иако се још налазите у телу. Тада вам више неће бити потребно да се молитe сами за себе, него ћете се молити само за друге.

Слава благом Богу, Који оне што Му служе удостојава (стицања) тако великих тајни. Њему нека је вечна слава. Амин.